

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/67/2018
Identifikačné číslo spisu:	1110209252
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1110209252.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. S., bytom v S. E. K., X.Y. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Stará cesta 3139/6, proti žalovanej MetLife Europe d.a.c., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom v Bratislave, Pribinova 10, o poistné plnenie, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C 35/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2016 sp. zn. 7 Co 195/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo 16. mája 2011 č. k. 16 C 35/2010-24 odmietol podanie žalobcu s odôvodnením, že žalobca svoju žalobu, ktorou sa domáhal poistného plnenia podľa poistnej zmluvy č. 3247946, ani po výzve súdu nedoplnil o náležitosti žaloby, o ktorých ho súd poučil, vady žaloby neodstránil, pre ktorý nedostatok súd nemohol pokračovať v konaní. Súď preto jeho podanie v zmysle § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 31. mája 2016 sp. zn. 7 Co 195/2016 odmietol odvolanie žalobcu ako oneskorene podané a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 57 ods. 3, § 204 ods. 1 a § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., pričom poukázal na skutočnosť, že žalobcovi bol súdom prvej inštancie v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. uznesením z 9. februára 2011 č.k. 16 C 35/2010-21 ustanovený opatrovník, nakoľko v čase rozhodovania o veci súdom prvej inštancie na to existovali dôvody po náležite zistených okolnostiach na strane žalobcu. Žalobcovi tým súd neodňal možnosť konať pred súdom, ani neporušil čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (právo na súdnu ochranu). Keďže posledný deň na podanie odvolania

voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie (doručeného opatrovníčke žalobcu) pripadol na deň 7. júna 2011 (utorok) a odvolanie bolo podané na poštovú prepravu 2. júna 2014, nebola dodržaná 15 dňová lehota na podanie odvolania voči rozhodnutiu, z ktorého dôvodu odvolanie ako oneskorene podané odmietol. Nakoľko žalovanej žiadne trovy v konaní nevznikli, nárok na ich náhradu jej nepriznal.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dňa 26. augusta 2016 vlastnoručne spísané dovolanie, ktoré dodatočne doplnil v súdom predĺženej lehote aj o podanie spísané advokátom. Namietal porušenie § 420 písm. c) a f) Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“) a napadnuté rozhodnutie žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav a prebiehajúcu liečbu sa nemohol konania zúčastniť, preto opakovane žiadal o pridelenie advokáta, čo mu nebolo umožnené. Nemal možnosť brániť sa, keďže výzvam súdu nerozumel a namietal, že súd mal komunikovať s ním prostredníctvom jeho syna, ktorý by mu sprostredkoval informácie, ktoré sa mu súd snažil doručiť. V inom konaní odvolacieho súdu sa tak úspešne podarilo žalobcu kontaktovať. Súd prvej inštancie v tomto prípade tak nepostupoval. Z následného doplnenia dovolania advokátom vyplýva, že žalobca napáda dovolaním aj ďalšie rozhodnutie vydané v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod č. k. 9 C 107/2014-42, ktorým súd zamietol návrh žalobcu na obnovu konania sp. zn. 16 C 35/2010 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/195/2016 z 31. mája 2016. Dôvody odmietnutia odvolania, resp. zamietnutia obnovy konania boli tiež v tom, že podanie nespĺňalo predpísané náležitosti a žalobca ich ani na základe súdnej výzvy nedoplnil. Nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie, ani s postupom odvolacieho súdu, ktoré považuje za nezákonné, arbitrárne a neobjektívne. Svoje podanie považuje za podané včas, v rámci 3 ročnej objektívnej lehoty, ktorá zostala zachovaná a má za to, že odvolanie voči zamietnutiu obnovy konania (pozn. dovolacieho súdu - ide o iné konanie vo veci obnovy) nemalo byť odmietnuté pre oneskorenosť.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Konanie v prvej a druhej inštancii síce prebiehalo za účinnosti pôvodného procesného predpisu Občianskeho súdneho poriadku, avšak dovolanie tu už bolo podané po 1. júli 2016, konkrétne 30. augusta 2016, preto podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť už podľa aktuálneho právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom

znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. c/ a f/ CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (v prejednávanej veci konkrétne v súvislosti s ustanovením § 420 písm. c/ a f/ CSP v spojení s § 431 ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. K namietanému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. c) CSP (strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník) je potrebné uviesť, že z dovolania vyplýva len skutočnosť, že dovolateľ je psychiatrický pacient s diagnózou F33, je invalidným dôchodcom, osobou v hmotnej núdzi a vzhľadom na svoj zdravotný stav dovolateľ zastáva názor, že nie je plne procesne spôsobilý sám konať pred súdom, preto opakovane žiadal o pridelenie advokáta, resp. o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Súd prvej inštancie ani po vrátení mu veci z dôvodu predčasného predloženia dovolaciemu súdu (sp. zn. 7 Cdo 15/2017 dňa 28. septembra 2017) nezistil ani na výslovné usmernenie najvyšším súdom skutočnosti odôvodňujúce konanie s opatrovníkom žalobcu. Najvyšší súd ani dodatočnou lustráciou v dostupných databázach registra (REGOB, STA databáza súdov, či Sociálna poisťovňa) nezistil prípadné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu, a teda ani skutočnosť, že by mu mal byť ustanovený opatrovník na právne úkony, na ktoré mu súd spôsobilosť obmedzil, a ktorý mal za neho v konaní vystupovať. Pokiaľ dovolateľ namietal uvedenú vadu v dôsledku toho, že nemal ustanoveného právneho zástupcu súdom, o skutočnosti, že o zástupcu je potrebné požiadať Centrum právnej pomoci bol opakovane súdmi upovedomovaný. Nakoľko konanie v prvej inštancii, ako aj odvolacie konanie nevyžaduje povinné právne zastúpenie, nie je možné vyvodzovať z nekonania žalobcu (či už v podobe pasivity žalobcu hneď v začiatku konania alebo aktívne si zabezpečenie právneho zástupcu v konaní, či obrátenie sa na Centrum právnej pomoci) dovolací dôvod (§ 420 písm. c/ CSP), ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

13. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu (§ 420 písm. f/ CSP), ktorý odmietol odvolanie žalobcu pre oneskorenosť, a to z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, voči ktorému podal oneskorené odvolanie, mu nebolo doručené, resp. bolo doručené jeho súdom ustanovenej opatrovníčke, je potrebné uviesť, že odvolací súd sa vo svojom odôvodnení riadne vysporiadal s námietkou žalobcu o nedostatočnom doručovaní súdnych zásielok a považoval ustanovenie opatrovníčky za správne, vykonané na základe dostatočne zistených podkladov a v súlade so zákonom.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných

predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

14.2. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máiacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012).

14.3. Vychádzajúc z ústavnoprávných náhľadov Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré boli vyjadrené napríklad v jeho rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 331/04, II. ÚS 63/06, I. ÚS 118/07, IV. ÚS 324/07, III. ÚS 249/08, najvyšší súd už dávnejšie a opakovane konštatoval, že ak záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku nie je preukázaný „mimo rozumných pochybností“, treba vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 196/2009, 3 Cdo 226/2011, 3 Cdo 228/2011, 3 Cdo 196/2012 a 3 Cdo 294/2013). V prejednávanej veci však nešlo o takýto prípad, preto postup odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie bol v súlade so zákonom; týmto postupom preto nemohlo dôjsť k procesnej vade konania uvedenej v § 420 písm. f) CSP.

15. K porušeniu práva na spravodlivý proces (v predchádzajúcej právnej úprave Občianskeho súdneho poriadku známe ako odňatie možnosti konať pred súdom) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení strany konania, priznávaných mu procesným právom. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane jej procesné práva. V tomto konaní však o ten prípad nešlo. Nakoľko dovolací súd pri rozhodovaní vychádza len z dôvodov uplatnených a naformulovaných dovolateľom, ktorými je viazaný (§ 440 CSP), nie je možné vyvodiť z jeho argumentácie žiaden dôvod zakladajúci prípustnosť jeho dovolania.

16. Z uvedených dôvodov preto bolo potrebné dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, keďže dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, samozrejme bez toho, aby mal dovolací súd možnosť skúmať vecnú správnosť dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.